

Energisammanslutningar och energilösningar för landsbygden – vad är det fråga om?

Landsbygdsnätverket

28.11.2022

Elina Hautakangas

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

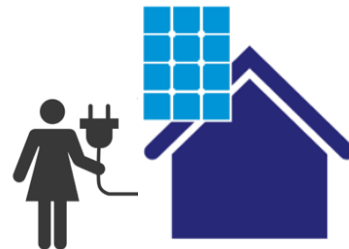

Modeller för energisammanslutningar

Energisammanslutningar – allmänt

- **En global trend**
 - Utvecklar konsumenternas roll som energiproducenter
 - Främjar distribuerad produktion av förnybar energi
 - Främjar möjligen också efterfrågefleksibilitet
- **EU-direktiv ligger bakom lagstiftningen**
 - Elmarknadsdirektivet (2019/944)
 - Definition av begreppet medborgarenergigemenskap
 - Rätt att välja energisäljare
 - Rätt att lämna en energigemenskap
 - Direktivet om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (2018/2001)
- **Ger många fördelar**
 - Fördelar i fråga om distributionsnätavgifter och skatter
 - Gynnsammare produktionsplatser
 - Större enheter, storleksekonomi
 - Sektorintegration

Medborgarenergigemenskaper

- Definieras i elmarknadsdirektivet (2019/944)
- Baseras på frivilligt och öppet deltagande, kontrolleras de facto av medlemmarna eller delägarna
- En juridisk person vars medlemmar eller delägare är fysiska personer, lokala myndigheter – däribland kommuner – eller små företag

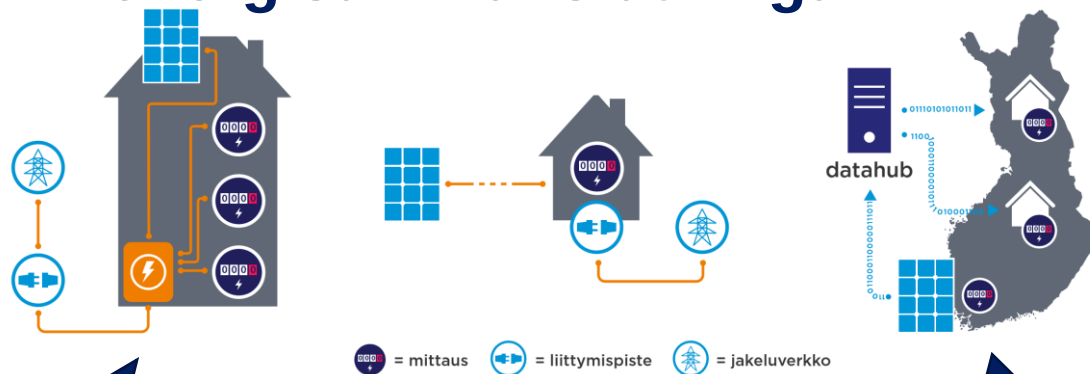
En medborgarenergigemenskap

- har som främsta mål att ge sina medlemmar eller delägare eller det närområde där den är verksam miljömässiga, ekonomiska eller sociala samhällsfördelar, snarare än att generera ekonomisk vinst
- får delta i produktion, distribution, leverans, förbrukning, aggregering, energilagring, energieffektivitetstjänster eller laddningstjänster för elfordon eller tillhandahålla andra energitjänster till sina medlemmar eller delägare

Arbetsgruppen för smarta nät: modeller för energisammanslutningar

Fastighetsintern

- **Nytta:** Förbrukningen av egen produktion är fri från distributionsnätavgifter och elskatt
- Sammanslutningen beslutar hur nyttan och kostnaderna ska fördelas

Fastighetsgränsöverskridande

- **Nytta:** Förbrukningen av egen produktion är fri från distributionsnätavgifter och elskatt
- **Nytta:** Gynnsammare plats och större enheter inom produktionen
- Anslutningsledningen förenar produktionen med elförbrukningsplatserna, den förenar inte elförbrukningsplatser med varandra

Decentraliserad

- Konsumenterna drar nytta av el som de producerat annanstans
- **Nytta:** Gynnsammare plats och större enheter inom produktionen
- Distributionsnätavgifter och elskatt ska alltså betalas

Den nuvarande regleringsramen

- **Lagstiftning bereddades utifrån det betänkande som arbetsgruppen för smarta nät hade gett och elmarknadsdirektivet**
 - Förordningsändringar gjordes för att genomföra fastighetsinterna energigemenskaper.
 - Ändringarna trädde i kraft den 1 november 2021 genom statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser (767/2021)
- **Regeringens proposition RP 265/2020 rd**
 - Reglering som möjliggör energisammanslutningar som överskrider fastighetsgränserna
 - Nätregleringssystemet för lokala energisammanslutningar luckrades upp genom en bestämmelse som ger möjlighet att genom en direktledning över fastighetsgränsen ansluta småskalig elproduktion till en elförbrukningsplats eller till en fastighets eller motsvarande fastighetsgrupps nät för direkt elleverans.
 - Distributionsnätsinnehavarnas samtycke till byggande av en direktledning slopades.

Arbetsgruppen för energisammanslutningar

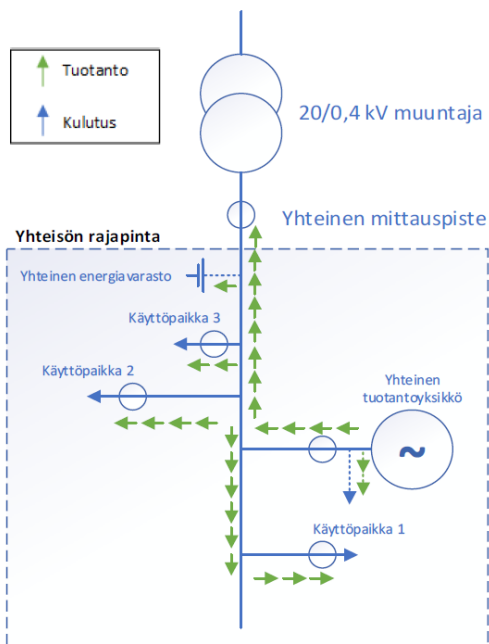
- Arbetsgruppen ska utreda eventuella behov av fortsatt utveckling av regleringen när det gäller att bredda definitionen av energigemenskaper och utnyttjandet av direktledningar.
- Följande utreds:
 - hur man identifierar distribuerade modeller som lämpar sig för medborgarenergigemenskaper
 - nytta för energigemenskapens medlemmar och för samhället
 - juridiska och faktiska hinder för att förverkliga modellen
- en bedömning av hur olika modeller för decentraliserade energigemenskaper inverkar på andra nätanvändare
- en bedömning av vad det i praktiken skulle innebära att äga distributionsnätverk och därmed av vad det skulle innebära att nätverksregleringen tillämpas på energisammanslutningar
- EU-lagstiftningens specialvillkor för att utnyttja direktledningar inom energisammanslutningar

Decentraliserade energigemenskaper

- Den ekonomiska nyttan uppkommer främst i och med egen energiproduktion, som minskar behovet av att köpa energi
- För dem som äger direktledningar består den ekonomiska nyttan av egen produktion samt inbesparad överföringstariff och energiskatt
- Kan främja sektorintegration genom att dessutom administrera t.ex. uppvärmning av bruksvatten eller laddning av elbilar
- Egen produktion ökar mängden förnybara energikällor i systemet
- Distribuerad energiproduktion och sektorintegration kan göra systemet mer flexibelt
- Lokal energiproduktion ökar systemets leveranssäkerhet

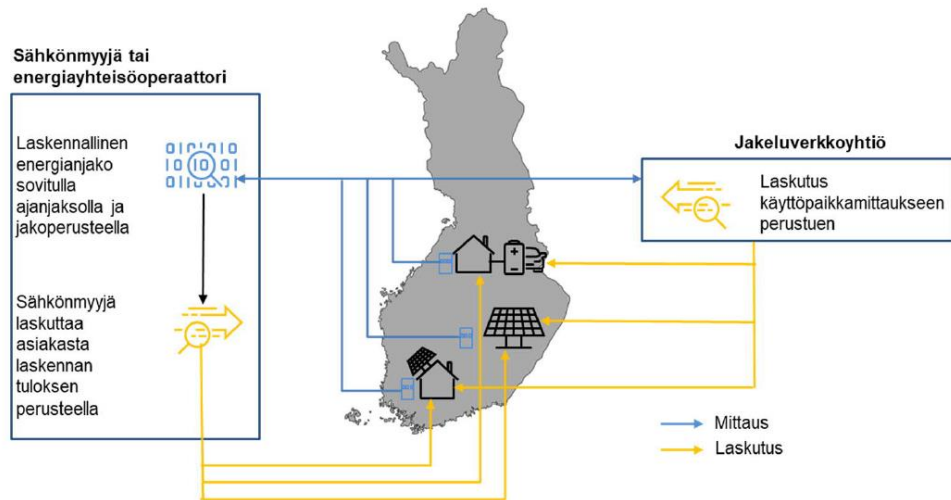
En lokal virtuell energigemenskap

Lähde: ProCemPlus

- Medlemmarna i en lokal virtuell energigemenskap finns inom ett och samma distributionsnät, och i distributionsnätet finns dessutom t.ex. en elstation bakom vilken gemenskapens alla anslutningspunkter ligger.
- Gemenskapen kan erbjuda distributionsnätet tjänster
- Gemenskapen kan delta på flexibilitetsmarknaderna i form av ett virtuellt kraftverk
- Gemenskapen kan ha en gemensam produktionsenhet

En decentraliserad virtuell energigemenskap

Lähde: ProCemPlus

- Medlemmarna i en decentraliserad virtuell energigemenskap kan finnas var som helst och ligga inom olika distributionsnäts områden.
- Gemenskapen kan delta på flexibilitetsmarknaderna
- Produktionsenheten kan finnas var som helst (gynnsammare plats, större enhet)
- Normal tariff, normal elskatt för medlemmarna

Landsbygden

- **De nuvarande fastighetsinterna och fastighetsgränsöverskridande gemenskapsmodellerna är ett fungerande koncept för lokala aktörer**
 - Bostadsaktiebolag, fastighetsbolag m.fl.
 - Lokal flexibilitet stöder också elsystemet
- **Eventuella nya lösningar i fråga om decentraliserade lokala energisammanslutningar**
 - Eventuella preciseringar av spelreglerna i fråga om användningen av distributionsnätet

Tack!